

Bijbels perspectief

DE HEILIGE GEEST

studie

over de persoon en het werk van de Heilige Geest

I.

Wie is de Heilige Geest en....

Hij is de derde persoon van God, en tegelijk is Hij God zelf (**Joh. 4:24**). De persoonlijkheid van de Heilige Geest wordt benadrukt door Jezus als Hij spreekt over de mogelijkheid van zondigen tegen de Heilige Geest (zie **Matt. 12:31**, zie in dit verband ook **Ef. 4:30**). Eveneens in het Oude Testament zien we de persoonlijkheid van Gods Geest naar voren komen bijvoorbeeld in **Jes. 63:10** en **Psalm 106:33**). Ook Zijn spreken over de Geest als Trooster (**Joh. 14:16**) onderstreept een dergelijke gedachte, helemaal als Jezus Deze ook nog eens expliciet benoemd als 'andere Trooster'. Met dit laatste stelt Hij immers de Geest op één lijn met Zichzelf. Juist dit vers onderstreept bij uitstek de Drie-eenheid wanneer Jezus in zijn spreken over de 'andere Trooster' aangeeft dat Hij de Vader daarom zal bidden: *En Ik zal de Vader bidden...*

Wanneer we spreken over de Heilige Geest als de derde persoon van God, dan raken we het mysterie van de Drie-eenheid dat al door de eerste christengemeente, in navolging van Gods Woord, Gods Zoon en de apostelen, werd beleden. Een mysterie dat echter ook al in de eerste eeuwen onder ketteren vuur kwam te liggen (denk aan Arius die de Drie-eenheid ontkende) en de gemeente uiteindelijk deed besluiten een en ander in een geloofsbelijdenis vast te leggen (denk aan de geloofsbelijdenis van Athanasius, bisschop van Alexandrië, 333 na Chr.).

In onze tijd zien we met name in wat zich joods-christelijke gemeente noemt dit oude ketterse verzet herleven (exponent van deze gemeentes is de zogeheten Thora Yeshua gemeente - dit soort gemeentes moeten zeker *niet* worden verward met de gemeentes van Messias belijdende Joden! Naast het overaccentuering van de viering van de sabbat kenmerken deze gemeentes zich door de leer van alverzoening/herstel van alle dingen. Aanhangers worden gekenmerkt door een overdreven benadrukken van het Jood zijn en het Judaïsme. Uitgaande van het gegeven dat de tekenen van de tijd duidelijk aangeven dat we in het laatst der dagen leven, mag ten aanzien van deze groepering(en) verwezen worden naar **Openb. 2:9**. Immers, men verheerlijkt het Judaïsme op ongezonde wijze, kenmerkt zich door valse leringen en beschouwt zichzelf bijna als Jood - sommige voorgangers noemen zich nota bene 'joods-chr. pastor'). Binnen deze groepering(en) wordt, met een beroep op het sjema (**Deut. 6:4**), benadrukt dat God één is en dus nooit drie-enig kan zijn. De argumentatie is zwak en gaat volledig voorbij aan de duidelijke Bijbelse gegevens op dit punt. We stoten

feitelijk in dit soort gemeentevorm op een variant van wat ook wel het unitarisme wordt genoemd. Wie echter de Drie-eenheid in navolging van Gods Woord, de Zoon en de apostelen belijdt, belijdt allerminst het tegendeel van **Deuteronomium 6:4**.

... wat is Zijn rol in allereerst het Oude Testament...

In het Oude Testament wordt de Heilige Geest in de grondtekst, het Hebreeuws, **ruach JHWH** genoemd, of kortweg **ruach**. Ruach staat ondermeer voor adem, wind (in beweging) en levenskracht. De Godsnaam JHWH is de aan Mozes geopenbaarde Godsnaam die voor de Jood zodanig heilig is, dat hij deze niet uitspreekt.

'In' Gods Geest is het geheim van het leven. Om dit te verduidelijken, behoeft alleen maar verwezen te worden naar de scheppingsgeschiedenis zoals deze staat opgetekend in Genesis. In **Genesis 1:2** komen we de Geest tegen 'broedend' (een andere mogelijkheid van vertalen dan 'zweefde') op de vloed. Wanneer we kijken naar het scheppen van God, dan lezen we onder meer in de Bijbel: *Hij sprak en het was er* - **Psalm 33:9**. Het opmerkelijke van het spreken is, dat er adem meekomt, leven. Houd alleen maar eens de rug van de hand vlak bij de mond als je spreekt, er komt adem mee. Is het toeval dat het Hebreeuwse begrip voor 'woord', *dabar*, tegelijk ook daad kan betekenen? In Gods Woord is scheppingskracht. Wat het woord in negatieve zin sinds de zondeval bij de mens kan teweeg brengen geeft Jacobus wat duidelijk aan (**Jac. 3:1-12**). Niet voor niets dat de psalmist aan God vraagt een wacht voor zijn lippen te zetten (**Psalm 141:3**). Stopt de adem, dan komen we uit bij... de dood.

We komen dus de Heilige Geest, de ruach JHWH, de adem van God al direct tegen in het begin van het Oude testament - **Genesis 1:2**. Het is in dat vers dat we Hem, zoals gezegd, betrokken zien bij de schepping. Zijn betrokkenheid als het gaat om de schepping van de mens gaat zelfs verder dan de eerste mens. Zo zegt Job: *De Geest Gods heeft mij gemaakt,*

en de adem des Almachtigen doet mij leven (**Job 33:4**). (Een ander vers dat de betrokkenheid van de Geest op de schepping onderstreept, is Psalm 104:30). De Geest blijkt direct bij (en niet alleen op) het leven van de mens betrokken getuige **Ezechiël 37:14** *Ik zal mijn Geest in u geven, zodat gij herleeft*. Met dit laatste komen we ook bij de rol en betekenis van de Heilige Geest in de wedergeboorte. Maar daarover straks meer. Wanneer we **Genesis 6:3** lezen, dan blijkt de Heilige Geest aanvankelijk *in* de mens gewoond te hebben, maar heeft God op zeker moment besloten (toen de mens zich geen verbinden met de zonen van God) dat de Geest niet meer zonder meer in de mens zou wonen. Voor het overige blijkt de Heilige Geest binnen het Oude Testament na Gods ingrijpen enkel nog individueel betrokken in en op het leven van iemand en dat meestentijds op basis van Gods 'keuze' en voor bepaalde tijd.

(Als uitzondering valt te wijzen op één specifiek gebeuren - moment waarnaar Nehemia verwijst in **Nehemia 9:20** (Zie ook **Haggai 2:5**). Echter, **Psalm 106:33** onthult in dezen hoe het volk met betrekking tot de Geest in die tijd handelde. Zie hierbij ook **Jesaja 63:7-19**.) Als voorbeeld van 'individuele leiding' van Gods Geest valt te wijzen op wat verteld wordt in **Exodus 31:1-11** (zie ook **Ex. 35:30-35**). Ook valt te wijzen op **Richteren 3:10, 6:34, 11:29, 13:25, 14:6 en 19, 15:14** en **Numeri 27:18** (vgl. hierbij **Deut 34:9**), **1 Samuel 10:10, 16:13** (leg naast deze laatst genoemde tekst eens **Psalm 51:13**) en **Micha 3:8**.

Maar deze oudtestamentische voorbeelden van betrokkenheid is niet te vergelijken met Zijn betekenis in het

Nieuwe Testament. Het is de profeet Joël die in nieuwtestamentische zin Zijn betekenis aankondigde: **Joël 2 vers 28**: *En daarna zal het geschieden dat Ik Mijn Geest zal uitgieten over alle vlees*: 'Geest', dat is, de gaven van Mijn Heilige Geest.

Als eerste moet worden gesteld dat Hij het is die overtuigt van zonde gerechtigheid en oordeel. Hij is het die ons de weg wil wijzen naar de Vader. Vanuit de Bijbel blijkt dat

Gods Geest bescheiden is. Zo vraagt Hij geen eer en aanbidding, maar wil de eer en aanbidding geven aan Hem door wie Hij is gezonden. Hij vestigt niet de aandacht op Zichzelf, maar Hij wijst naar Jezus. Hij is het die in ons hart wil wonen en dat onder woorden en voor God de Vader wil brengen, waar wij geen woorden voor hebben. Hij is het die bidt met onuitsprekelijke verzuchtingen. Hij is het die zalft met kracht. Dat is de Heilige Geest, de beloofde Trooster, de dynamo en het dynamiet.

...en vervolgens in het Nieuwe Testament

In het Nieuwe Testament wordt de Heilige Geest omschreven met *pneuma hagion*. Ook hier raakt *pneuma* qua betekenis het oudtestamentische begrip *ruach*. Ook in het Nieuwe Testament gaat het namelijk om 'de adem van God' - wordt er met betrekking tot de Heilige Geest door Jezus zelf niet gewezen op het gegeven dat de Geest is als de wind '*die blaast waarheen hij wil*' (**Joh. 3:8**)? (Hoe mooi wat daarop dan volgt: *zó is een ieder, die uit de Geest geboren is*. - op de betekenis hiervan wordt nog teruggekomen.) De vergelijking met de wind geeft aan dat de mens geen enkele invloed heeft op Gods Geest, Hij kan niet gemanipuleerd worden.

In het Nieuwe Testament wordt de Heilige Geest omschreven als een duif (vgl. **Joh. 1:32**). Er wordt wel terecht op gewezen dat de duif geen gal heeft - de gal staat voor bitterheid. Bitterheid is ook aan Gods Geest vreemd en de Bijbel waarschuwt niet voor niets voor het kunnen opschieten van een bittere wortel (**Hebr. 12:15**). Gods Geest blijkt uiterst gevoelig, klap in de handen en een duif vliegt op en mogelijk zelfs weg. Zo ook Gods Geest. In het Oude Testament is het bijvoorbeeld David die dit concreet in zijn leven heeft ervaren - zie **Psalm 51:13**.

Jezus omschrijft de rol van de Heilige Geest kort en bondig in **Johannes 16:8**: Hij overtuigt van zonde, gerechtigheid en oordeel (op de betekenis van dit vers wordt later teruggekomen). Even daarvoor benoemt Hij de Heilige Geest evenwel als *de Trooster (vers 7)*. De door Jezus kort omschreven rol van Gods Geest wordt daarmee uit de negatieve sfeer gehaald die mogelijk door de omschreven rol heen schemert. Zijn werk bedoelt uiteindelijk de gevallen mens op Gods spoor terug te doen komen. De Heilige Geest die uiteindelijk God is, is net als God Liefde (**1 Joh. 4:8**). De door Jezus gebruikte benaming Trooster, *parakletos* in het Grieks, betekent Helper. *Parakletos* is samengesteld uit *para* = naast en *kletos* = geroepen en betekent zoveel als 'aan je zijde geroepen'. Het begrip *parakletos* was in die tijd nauw verbonden aan het gerechtshof en doet denken aan het bij ons gebruikte begrip 'advocaat'. Hij verdedigt, staat bij. Dit bijstaan zien we vooral als het gaat om het gebed (**Rom. 8:26, 27**). Al in **Johannes 14:15-18** spreekt Jezus over deze Trooster die de Vader op het gebed van de Zoon zal geven. Hij noemt Hem ook daar (**Joh. 14: 17**) evenals in **Johannes 16:13** Geest der Waarheid. Nadrukkelijk geeft Jezus aan dat de wereld - degene die niet (waarachtig) voor Jezus gekozen heeft - Hem niet kan ontvangen (**Joh. 14: 17**). De belofte van de Heilige Geest werd zichtbaar op de eerste Pinksterdag.

In de volgende studie gaan we dieper in op de vraag wie de Heilige Geest voor ons is en wil zijn. Voor vragen en reacties wordt verwezen naar de mogelijkheid tot contact zoals aangegeven op de site.

